

**Vraag nr. 55**  
**van 16 januari 2004**  
**van de heer KOEN HELSEN**

*Seksueel misbruik gehandicapte vrouwen – Onderzoek*

Persephone, een belangengroep van vrouwen, stelt dat nogal wat vrouwen met een handicap die in een instelling verblijven, worden lastiggevallen, soms zelfs verkracht, en dat zij met hun klachten nergens terecht kunnen. Blijkbaar weegt het woord van de hulpverlener altijd zwaarder dan dat van de vrouw.

Persephone heeft een tijdje geleden de minister om een onderzoek daaromtrent gevraagd.

Blijkbaar zijn er alleen maar onderzoeken op kleine schaal gevoerd, waardoor er weinig globale cijfers beschikbaar zijn.

1. Heeft de minister opdracht gegeven tot zo'n onderzoek ?
2. Zo ja, wie voert het onderzoek uit en tegen wanneer worden de resultaten verwacht ?
3. Zo neen, waarom wenst de minister een dergelijk onderzoek niet ?

**Antwoord**

Op 26 mei 2000 organiseerden enkele Vlaamse en Europese partners uit de gehandicaptenzorg en uit de academische wereld een congres over "Preventie van seksueel misbruik van Personen met een Handicap". Dat congres vond plaats in het Europees Congrescentrum Markies van de Vlaamse Gemeenschap. Het werd gesteund door de Europese Commissie en door mijn voorgangster Vlaams minister van Welzijn Mieke Vogels. De doelstelling van het overkoepelende Europese kader waarin dit congres paste, was het ondersteunen van de samenwerking in Europa om geweld tegen kinderen, jongeren en vrouwen te bestrijden. In de vertaling van dit doel in Vlaanderen werd door de partners gefocust op de realiteit dat mensen (kinderen, jongeren en volwassenen) met een mentale handicap een hoger risico meedragen om slachtoffer te worden van seksueel misbruik.

Het Vlaams overheidsoptreden is gericht op betere preventie en betere hulpverlening in de gevallen van seksueel misbruik. Bijzondere aandacht gaat daarbij naar preventie van en behandeling bij seksueel misbruik dat zich voordoet in het kader van

de door het Vlaams Fonds gesubsidieerde opvang en bijstand. De doelgroep is niet beperkt tot de vrouwen. Immers, heel veel mensen met een handicap zijn meer dan gemiddeld kwetsbaar voor misbruik en geweld, wegens een aantal risico's ten gevolge hun handicap, zoals bijvoorbeeld zorgafhankelijkheid en communicatiebeperkingen. Deze veralgemeende benadering tegenover de gehele doelgroep sluit evenwel geenszins uit dat ook rekening wordt gehouden met de specifieke situatie en de bijzondere kwetsbaarheid van vrouwen of van kinderen.

In 2000 richtte het Vlaams Fonds specifiek voor dit thema een stuurgroep op. De vertegenwoordigers van de voorzieningen en van de gebruikersorganisaties, en de administratie van het Vlaams Fonds maken er deel van uit. Deze stuurgroep heeft in kaart gebracht wat moet en kan gebeuren om de preventie van misbruik en geweld tegenover personen met een handicap te verbeteren. In oktober 2002 organiseerde het Vlaams Fonds met dit doel een colloquium met een zeer grote opkomst en deelname uit de hele sector. Tijdens deze dag werd een mini-enquête gehouden die peilde naar het voorkomen van misbruik en geweld in voorzieningen evenals naar de positieve acties die eventueel reeds werden ontwikkeld.

In het najaar van 2003 werd de projectstuurgroep omgevormd tot een permanente ad hoc commissie bij de raad van bestuur van het Vlaams Fonds. Deze commissie neemt initiatieven om de problemstellingen met betrekking tot seksueel misbruik te laten onderzoeken en om gemotiveerde adviezen en voorstellen aan de raad van bestuur te formuleren. De vereniging Persephone participeert in de werking van deze ad hoc commissie.

Eveneens in de loop van 2003 werd een ontwerp van besluit ontwikkeld tot aanvulling van de sectorale minimale kwaliteitscriteria die van toepassing zijn in de voorzieningen voor personen met een handicap. Daarin wordt expliciet opgenomen dat de garantie op een respectvolle bejegening van gebruikers van voorzieningen inhoudt dat voorzieningen maatregelen moeten nemen tegen misbruik en geweld ten aanzien van gebruikers. In het kwaliteitshandboek wordt de procedure opgenomen in verband met het detecteren van en het gepast reageren op misbruik en geweld ten aanzien van gebruikers. Dit ontwerp van besluit zal ik op korte termijn aan de Vlaamse regering voorleggen.

In de begroting van het Vlaams Fonds voor Sociale Integratie van Personen met een Handicap heb ik een bedrag ingeschreven van 60.000 euro voor een

onderzoeksopdracht inzake de preventie van misbruik en geweld ten aanzien van personen met een handicap. De nadere omschrijving van deze opdracht wordt uitgewerkt door de bovengenoemde ad hoc commissie. Het onderzoek zal onder meer peilen naar de prevalentie van misbruik en geweld ten aanzien van personen met een handicap. Daarbij zal onderscheid worden gemaakt onder andere naar leeftijd en geslacht, hetgeen een klaar beeld zal opleveren van het voorkomen van seksueel misbruik van gehandicapte vrouwen.